

Ifølge liste

Unntatt offentlighet,
offl. § 22 første punktum

Deres ref

Vår ref

Dato

25/41-5

24. juni 2025

Fylkesvise skjønnsrammer 2026

Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette ut den fylkesvise fordelingen av skjønnsrammen til kommunene for 2026, og retningslinjene for fordeling av skjønnstilskuddet i 2026. Statsforvalteren har ansvaret for å fordele skjønnstilskuddet mellom kommunene i henhold til retningslinjene og føringene i dette brevet. Fordelingen skal være basert på statsforvalterens kjennskap til forholdene i den enkelte kommune og dialog med kommunene.

Stortinget ga ved behandling av Prop. 142 S (2024–2025) *Kommuneproposisjonen 2026* Kommunal- og distriktsdepartementet fullmakt til å fordele 1 030 mill. kroner i skjønnstilskudd i alt. Basisrammen for kommunene er satt til 830 mill. kroner, som i sin helhet skal fordeles av statsforvalterne. Resten av skjønnstilskuddet forvaltes av departementet, heriblant tilskudd til innovasjons- og utviklingsprosjekter («prosjektskjønn»). Kriteriene for departementets prosjektskjønn står omtalt i kommuneproposisjonen 2026. Departementet setter også av midler til kommuner for å dekke utgifter til ekstraordinære og uforutsette kritiske hendelser i løpet av året som er av en slik størrelsesorden at de ikke kan dekkes av statsforvalterens basisramme. Retningslinjene for skjønnstildelingen for 2026 inneholder en beskrivelse av hvordan man søker og rapporterer på skjønnstilskudd fra departementets tilbakeholdte skjønnsmidler («reservepotten»).

Fylkesvis fordeling av basisrammen 2026

I kommuneproposisjonen for 2026 ble det varslet at departementet vil foreta en gradvis omfordeling av basisrammen, for å få en jevnere fordeling mellom embetene. Det er i dag store forskjeller i størrelsen på skjønnsrammene til de ulike embetene, og fordelingen er i stor grad historisk betinget. Departementet har i fordelingen for 2026 foretatt en omfordeling av basisrammen mellom embetene, og fordelingen er basert på antall kommuner og antall

innbyggere innenfor embetets område. Samtidig er basisrammen økt med 30 mill. kroner fra 2025 til 2026.

Tabell 1 viser den fylkesvise fordelingen av skjønnsrammen for 2026.

Tabell 1. Skjønnsstilskudd 2026 – fordelt per statsforvalterembete

Embete	Skjønnsramme 2026 (1 000 kr)
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	123 500
Innlandet	91 200
Vestfold og Telemark	57 500
Agder	53 200
Rogaland	57 800
Vestland	123 400
Møre og Romsdal	56 600
Trøndelag	92 300
Nordland	79 100
Troms og Finnmark	95 400
Sum	830 000

Retningslinjer for skjønnsfordelingen 2026

Departementet har foretatt en gjennomgang av retningslinjene for skjønnsfordelingen. Her gjengis de viktigste momentene fra retningslinjene. Retningslinjene for skjønnsfordelingen 2026 er vedlagt til dette brevet. Departementet ber statsforvalterne merke seg de nye retningslinjene.

Statsforvalterens fordeling av skjønnsrammen

Formålet med skjønnsstilskuddet er å kompensere kommuner og fylkeskommuner for lokale forhold som ikke fanges opp i inntektssystemet og gjennom andre faste tilskuddsordninger. Statsforvalteren har ansvaret for årlig å fordele skjønnsstilskuddet mellom kommunene basert på statsforvalterens kjennskap til forholdene i den enkelte kommune. Tildelingen skal skje i dialog med kommunene, og det skal gjøres reelle vurderinger av behov for tilskudd fra år til år. Innenfor basisrammen skal statsforvalteren hvert år holde av skjønnsmidler til uforutsette og ekstraordinære økonomiske utfordringer gjennom året, inkludert naturskade. Statsforvalteren skal også bidra til utvikling og innovasjon i kommunene gjennom tildeling og oppfølging av prosjektskjønnsmidler.

Dialogen mellom statsforvalteren og kommunene kan gjøres på ulike måter, men må være mest mulig hensiktsmessig for begge parter med tanke på omfang og ressursbruk. Dialogen kan skje både muntlig og skriftlig. Det viktigste er at det for hvert budsjettår skal ligge en konkret vurdering av behovet til grunn for tildeling av skjønnsstilskudd.

Statsforvalteren kan i skjønnsfordelingen ta hensyn til utgiftskrevende forhold. Dette skal være utgiftskrevende forhold av betydning og være forhold som kommunene ikke kan påvirke selv.

Det skal foretas en reell helhetlig og skjønnsmessig vurdering av kommunens økonomi og behov. Behov for skjønnsmidler bør vurderes opp mot kommunens økonomi som helhet, og ikke kun på grunnlag av enkeltstående saker eller økonomien i enkeltsektorer, eller fordi kommunen tidligere har mottatt skjønnsmidler. Skjønnsmidler skal ikke benyttes til å finansiere drift hos statsforvalteren.

Oppfølging av kommuner i økonomisk ubalanse

Skjønnsmidler som gis til kommuner i ROBEK og andre kommuner i økonomisk ubalanse, skal knyttes opp til en tiltaksplan for å komme i økonomisk balanse. Kommuner som ikke har vedtatt en tiltaksplan eller iverksetter tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse, kan ikke tildeles ordinære skjønnsmidler.

Statsforvalteren kan også bruke skjønnsmidler for å gi ROBEK-kommuner og andre kommuner i økonomisk ubalanse incentiver til å gjennomføre utgiftsreducerende tiltak. Slik midlertidig budsjettstøtte gis eventuelt for å understøtte en omstilling (utgiftsreduksjoner), og kan gis uten at det foreligger andre forhold som skal kompenseres med skjønnsmidler.

Utviklings- og innovasjonsprosjekter

Statsforvalterembetene har en viktig rolle som pådriver for innovasjons- og utviklingsprosjekter i kommunal regi, og en del av skjønnssrammen skal gå til innovasjons- og utviklingsprosjekter i kommunene. Statsforvalterens arbeid med utvikling og innovasjon sees i sammenheng med øvrig arbeid knyttet til veiledning, samordning og skjønnstildeling. Statsforvalteren bør ikke gi midler til prosjekter utover det antallet embetet har kapasitet til å følge opp.

Det er kun kommuner som kan søke om midler og stå som ansvarlig for prosjektet. Kommuner kan gjerne samarbeide med andre kommuner og/eller eksterne aktører. Det kan også gis støtte til prosjekter om nye eller endrede interkommunale samarbeid, som kan gi en mer bærekraftig oppgaveløsning. Støtte kan for eksempel gis med formål om å oppnå mer helhetlige og langsiktige interkommunale samarbeid som er mindre fragmentert.

Prosjektene skal ha overføringsverdi til andre kommuner. Overføringsverdi kan være til sektoren, nabokommuner eller kommuner med sammenlignbare utfordringer. Det skal ikke gis støtte til vanlig drift og ordinær gjennomgang av kommunal organisering.

Tildeling av prosjektskjønnsmidler skal skje gjennom Prosjektskjønnsdatabasen. Databasen skal kun benyttes i forbindelse med fordeling av midler til innovasjons- og utviklingsprosjekter.

Statsforvalteren skal videreformidle resultatene og læringspunktene fra prosjektene til andre kommuner og bør også oppfordre kommunene til å videreformidle disse. Ubrukte midler må som hovedregel betales tilbake.

Uforutsette og ekstraordinære hendelser

For å kunne ivareta kommuner som får uforutsette og ekstraordinære økonomiske utfordringer i løpet av året, inkludert naturskade, skal statsforvalteren som et minimum holde igjen 10 prosent av basisrammen til fordeling gjennom budsjettåret. Departementet behandler ikke søknader om kompensasjon for naturskade eller andre ekstraordinære hendelser for relativt små beløp. Slike søknader bør finansieres av basisrammen som statsforvalteren disponerer. Dersom statsforvalteren har ubrukte tilbakeholdte midler på slutten av året, kan disse utbetales til andre formål.

Statsforvalteren skal gjøre en fullstendig saksbehandling av alle søknader fra kommunene. Dersom statsforvalteren vurderer at saken kvalifiserer til skjønnsmidler, skal statsforvalteren først vurdere å håndtere søknaden innenfor egen skjønnsramme. Dersom søknaden sendes videre til departementet, skal embetet gi departementet en begrunnet tilrådning. Kommunens søknad og dokumentasjon vedlegges embetets sak til departementet. Mangelfulle søknader vil bli sendt tilbake til embetet.

Departementet holder tilbake en del av skjønnsmidlene for å kunne dekke utgifter til ekstraordinære og uforutsette kritiske hendelser i løpet av året som er av en slik størrelsesorden at de ikke kan dekkes av statsforvalterens basisramme. Tilbakeholdte skjønnsmidler fra departementet skal fortrinnsvis kompensere for naturskader. Retningslinjene for skjønnsfordelingen 2026 inneholder nærmere retningslinjer for kompensasjon fra departementets tilbakeholdte skjønnsmidler.

Innslagspunktet for å kunne søke om kompensasjon fra departementets tilbakeholdte skjønnsmidler og regelen for beregning av den kommunale egenandelen etter naturskade er justert f.o.m. 2026, jf. Kommuneproposisjonen 2026. Ved behandling av søknader om kompensasjon fra departementets tilbakeholdte skjønnsmidler vil departementet legge til grunn innslagspunktet og den kommunale egenandelen slik de var i det året hendelsen skjedde.

Kommunene kan kun få kompensasjon fra ett sted, enten fra skjønnsmidlene, fra statsforvalteren og/eller departementet, eller fra andre statlige tilskudd. Tilbakeholdte skjønnsmidler skal ikke dekke egenandeler dersom kommunene mottar andre statlige tilskudd.

Tilbakemelding fra statsforvalterne

Vi ber statsforvalterne sende en kommunevis fordeling av fylkesrammene til departementet innen fredag 12. september. Oversendelsen skal inneholde en begrunnelse for den kommunevis fordelingen.

Vi ber om at fordelingen per kommune oversendes elektronisk i vedlagte Excel-fil, hvor det oppgis både kommunenummer og kommunenavn, sortert etter kommunenummer. Vi ber om at alle embeter benytter seg av denne malen.

Det presiseres at dette brevet med vedlegg er unntatt offentlighet til framleggelsen av statsbudsjettet for 2026 (§ 22 i offentleglova). Det gjelder også statsforvalternes svarbrev til departementet.

Vi ber om at svaret sendes til postmottak@kdd.dep.no med kopi til dorottya.bognar-lahr@kdd.dep.no. Eventuelle henvendelser angående skjønnsrammen for 2026 skal rettes til Dorottya Bognár-Lahr.

Fordeling av restskjønnnet 2025

Ubrukte tilbakeholdte skjønnsmidler på inneværende års budsjett skal senest utbetales sammen med den siste ordinære utbetalingen av rammetilskuddet. Fristen for fordeling av restskjønnnet er derfor satt på mandag 20. oktober. Vi ber om at fordelingen per kommune oversendes elektronisk i Excel-filen vedlagt til dette brevet.

Med hilsen

Karen Nystad Byrhagen (e.f.)
fagdirektør

Dorottya Bognár-Lahr
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Statsforvalteren i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Statsforvalteren i Vestland	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Østfold Buskerud	Postboks 325	1502	MOSS
Oslo og Akershus Statsforvalterens fellestjenester	Postboks 504	4804	ARENDAL